

055. Elfde Groot Nederlands Dictee van het Davidsfonds

Preselectie voor de junioren (3e graad secundair onderwijs)

Deel 1. Meerkeuzetoets (In de oorspronkelijke opgave waren alleen gecursiveerde woorden of woordgroepen correct gespeld.)

1. a. een pauselijke encyciek
b. een middeleeuwse synagoge
c. sterk geëngageerde marxisten
d. vrijmetselaarsymboliek
2. a. gedigitaliseerde foto's
b. een ongeformatteerde diskette
c. nieuwe besturingssoftware
d. geavanceerde computerprogramma's
3. a. onlangs benoemde politieofficieren
b. een gefouilleerde arrestant
c. de strenge adjunct-commissaris
d. rivaliserende maffiaclans
4. a. een filmfestival met alleen thrillers
b. erg banale horroreffekten
c. een nogal dubieuze videotheek
d. de ietwat timide pornoactrice
5. a. Assyrische kleitabletten
b. archeologische vondsten
c. antieke fresco's en mozaïeken
d. ruïnes uit de middeleeuwen
6. a. fiscale stimulansen
b. onverwachte faillissementen
c. gedetacheerde douaniers
d. een gedeletet klantenbestand
7. a. getheoretiseer van seksuologen
b. psychiatrische patiënten
c. een psychoanalytische benadering
d. een geslaagde elektroshockbehandeling
8. a. een copieuze paella
b. Napolitaanse spaghetti
c. een Portugees langoustinegerecht
d. felgroene sperziebonen
11. a. virtuoze basaria's
b. meeslepende zigeunermuziek
c. Latijns-Amerikaanse ritmes
d. een excentrieke operadiva
12. a. een uitgebloeide rododendronhaag
b. onze keurig gewiede groentebedden
c. een besproeiing met insecticiden
d. biologische aardbeienteelt
13. a. sorbet van lychees en mango's
b. traditioneel kerstgebak
c. een leeggedronken bordeauxfles
d. gerenommeerde whisky's
14. a. tot de galeien veroordeeld
b. nagebouwde Vikingschepen
c. geavanceerde bathyscafen
d. een ultramodern tankschip
15. a. meteorologische satellieten
b. observatie van zonnevlekken
c. een catastrofale meteorietinslag
d. volkssterrenwacht Urania
16. a. racistisch gedachtegoed
b. ultranationalistische milities
c. potentiële terroristen
d. een prerevolutionaire stemming
17. a. confidentiële informatie
b. op primeurs beluste journalisten
c. geaccrediteerde verslaggevers
d. redactrices van damesbladen
18. a. bekritis eerde homeopaten
b. een osteopathische manipulatie
c. alternatieve therapeuten
d. imponerende placebo-effecten

- 9. a. oosterse gevechtssporten
- b. taekwondo- en karate-experts
- c. geblesseerde judoka's
- d. een atletische catcher

- 19. a. geconfisqueerde namaakartikelen
- b. een frauduleus subsidiesysteem
- c. controle op geldstromen
- d. een erg onorthodoxe boekhouding

- 10. a. de beslissende estafetteloop
- b. een overambitieuze tennisster
- c. een veelbelovende hordeloopster
- d. onverkwikkelijke dopingpraktijken

- 20. a. macrobiotische recepten
- b. omstreden dieetgoeroes
- c. suspecte afslankingsproducten
- d. verboden voedseladditieven

Deel 2. Zoek de fouten. (In de opgave waren de 20 gecursiveerde woorden of woordgroepen verkeerd gespeld.)

1. Monokini's waren verboden op het strand en werden door de patrouillerende politieagenten onverbiddeijk in beslag genomen, wat door keurige badgasten werd toegejuicht omdat de toenemende zedeloosheid van de moderne jeugd eindelijk een halt werd toegeroepen.
2. Omdat het partijbestuur geen pottenkijkers op het congres duldde, zijn de beelden gemaakt met een minicamera die in een aktetas verborgen zat. De nieuwsredactie heeft de inhoud laten primeren op de technische kwaliteit, die vergelijkbaar is met die van een amateurvideo.
3. Voor het negentiende-eeuwse publiek klonk niet-westerse muziek gewoon vals doordat de gebruikte toonaarden en harmonieën niet in onze geijkte schema's pasten, maar inmiddels is de smaak sterk geëvolueerd en wordt muziek van buiten Europa ook door een klein maar sterk geïnteresseerd publiek geapprecieerd.
4. Vroeger kon je bioproducten alleen in speciale winkels krijgen en was de sector tamelijk marginaal. Nu het grote publiek is opgeschrikt door dioxinekippen en -eieren, hormonenvlees en een stroom voedselschandalen, is de markt voor zuiver voedsel het alternatieve sfeertje ontgroeid.
5. Ook sport is statusgebonden: vroeger tenniste alleen een selecte groep, nadien werd er in betere kringen gehockeyd en in sommige milieus tel je tegenwoordig pas mee als je golft of poloot.
6. De zeppelin is ideaal voor ecologisch en economisch verantwoord vervoer. 1937 blijft in het collectieve geheugen verankerd en de herinnering aan de brand van het kolossale luchtschip Hindenburg remt nog altijd nieuwe ontwikkelingen van het door een Duitse graaf geïnspireerde transportmiddel af.
7. Omdat Mohammeds leer rente verbiedt, vonden een aantal islamitische landen geen aansluiting bij het internationale bankwezen. Intussen zijn er bancaire technieken ontwikkeld die wel in overeenstemming zijn met de islam, zodat ook een land als Maleisië zich tot een financieel centrum heeft kunnen ontwikkelen.
8. Het ontstaan van de reformatorische kerken kan gedeeltelijk verklaard worden vanuit een nieuwe kijk op mens en wereld in de renaissance-tijd, maar het feit dat de Hervorming de band met Rome lossen maakte, betekende voor vele lokale vorsten een uitbreiding van hun politieke macht, zodat zij van de religie een staatszaak maakten.

9. In sommige barokopera's waren de hoofdrollen geschreven voor castraten. We weten niet echt hoe dat moet hebben geklonken, maar door hun groter longvolume produceerden die zangers een geluid dat niet identiek kan zijn geweest met dat van hedendaagse geschoolde vrouwen- of meisjesstemmen. Het gaat daarbij niet alleen om de geluidsterkte, maar ook om het timbre.

10. Studiekeuze gebeurt niet altijd rationeel. Sinds er zoveel tv-uitzendingen over bevallingen worden gemaakt, loopt het storm in de opleidingen voor vroedvrouw.